

KAPITALISMI JA LEHDISTÖ

Kun kaksi varasta tappelee, niin siitä koituu aina jotain hyötyä rehellisille ihmisille. Ja kun porvarillisen lehdistön „hakamiehet” riitaantuvat lopullisesti, niin he paljastavat yleisön nähtäväksi „sursten” lehtien lahjottavuuden ja vehkeilyt.

Novojevremjalainen N. Snessarev riitaantui „Novoje Vremjan” kanssa, teki kavalluksia ja hänet potkittiin häpeällisesti pois. Nyt hän on julkaissut 135-sivuisen „teoksen”, jonka nimenä on: „„Novoje Vremjan” kangastus. Miltei romaani. Pietari. 1914”. Tekeytyen „kunnon” mieheksi, kuten asiaan kuuluu, hra Snessarev kuvailee niitä tapoja, jotka ovat jo aikoja sitten vakiintuneet Lännen kapitalistisissa maissa ja jotka juurtuvat yhä enemmän Venäjän porvarilliseen lehtimaailmaan, tietenkin oloissa, jotka ovat erikoisen suotuisat erittäin likaisten, erittäin halpamaisten lahjomisten, imartelun y.m.s. jäämiselle hämärän peittoon ja rankaisematta.

„Kaikki ovat vähitellen tottuneet elämään paljon leveämmin kuin heidän varansa sallivat”, kirjoittaa „kärsimään joutunut” novojevremjalainen herttaisen naiivisti. „Milloin ja millä tavalla yhteiskunta vapautuu tästä ilmiöstä ja vapautuuko se koskaan,— se on tietämätöntä. Mutta että nykyään asianlaita on näin,— se on tunnustettu tosiasia”. Ja eräs niistä taikakeinoista, jotka tarjoavat mahdollisuuden tuhlata enemmän kuin olet ansainnut, on porvarillisten sanomalehtien „*osallistuminen*” toimilupien hankkimiseen. „Voidaan nimetä”, kertoo novojevremjalainen, „kymmeniä erilaisia toimilupia, jotka saavat kiittää olemassaolostaan ei ainoastaan tiettyjä tuttavuuksia, vaan myös tiettyjen sanomalehtien vissejä artikkeleita. Ymmärrettävää on, ettei

„Novoje Vremja” ole mikään poikkeus”. Esimerkiksi hra Snessarevin luo tuli kerran Marconin langattoman lennättimen Lontoon-yhtiön edustaja ja pyysi häntä laatimaan Marconin Venäjän-yhtiön säännöt ja toimilupaluonnoksen, joka olisi edullinen yhtiölle. „Tästä työstä määrättiin 10.000 ruplan palkkio, ja sopimus solmittiin”.

Kärsimään joutunut Snessarev kertoo, ettei hän yksin myynyt itseään kapitalisteille noista rahoista, vaan myös „Novoje Vremja” lehti kokonaisuudessaan myi itsensä „kamppailemaan toimiluvan puolesta” saaden 50% sähköalennuksen sekä yhtiön perustajan „paikan” ynnä osakkeita 50.000 ruplan arvosta.

Lontoon kapitalistit — venäläisten kyniminen — toimilupa Venäjän hallitukselta — lehdistön osanotto — yleinen lahjottavuus — kenen hyvänsä ostaminen ja myyminen kymmenillä tuhansilla ruplilla — sellainen on kavalluksiin sotkeutuneen ja loukatun Snessarevin luoma totuudenmukainen kuva.

„Novoje Vremjan” miljoonayritys menee rappiolle. Miljoonäärin ja luopion A. S. Suvorinin pojat tuhlaavat rellestelyyn ja heittävät tuuleen miljoonia. Täytyy pelastaa ylevä lehti. Näyttämölle astuu „Volgan—Kaman pankin toimitusjohtaja P. L. Bark” (s. 85). Hän suostuttelee A. S. Suvorinia luovuttamaan liikeyrityksensä yhtiölle, joka sai elokuussa 1911 *kaikkein korkeimman* vahvistamat säännöt ja jonka 800 osakkeesta 650 kuului A. S. Suvorinille (osakkeen arvo 5.000 rpl.). Osakeyhtiötä perustettaessa laadittu tilitase on näennäinen (s. 97)—selittää hra Snessarev ja lisää, että „moisen tilitaseen saattoivat yhtiötä perustettaessa hyväksyä vain joko sellaiset ihmiset, jotka eivät ymmärrä numeroista kerrassaan mitään, tai hra Gutshkovin kaltaiset miehet, s.o. sellaiset, jotka ymmärsivät asian mainiosti, mutta ajavat vain henkilökohtaisia etujaan”. Tämän yhtiön perustajasankareita (perustava kokous pidettiin marraskuun 10 p:nä 1911) olivat *itse Snessarev, P. L. Bark, V. P. Burenin, Valtakunnanduuman jäsen lokakuulainen Shubinski, jalosukuisen luopion A. S. Suvorinin pojat y.m.*

Tämä korkeasti kunnioitettu seura, kuten lukija näkee, on puuhannut erittäin innokkaasti vuoden 1911 marraskuusta alkaen. Ja *vuodesta 1912* alkaen — kertoo kärsimään joutunut Snessarev — „Novoje Vremjan” erioikeudesta, että se saa maakiinteistöpankkien ilmoitukset („tulo ei ole

kovinkaan suuri”: kaikkiaan 15.000 rpl. vuodessa tai „niillä main”!), tästä erikoisoikeudesta on tullut raha-avustus. Sillä lain mukaan ilmoitukset pitäisi julkaista laajimmin levineessä lehdessä. „Novoje Vremja” ei ollut silloin laajimmin levinyt lehti, mutta se „käytti hyväkseen” („ensi kertaa”, vannoo jalosukuinen Snessarev) kulussientakaista vaikutusvaltaansa ja hallituspiireissä olevia tuttavuuksiaan säilyttääkseen ominaan maakiinteistöpankkien ilmoitukset. „Kun ministerineuvostossa käsiteltiin tätä kysymystä, niin verrattain vakavan epäröinnin jälkeen päätettiin jättää ilmoitukset „Novoje Vremjalle” ” (s. 21).

Järjestettiin kirjallis-taiteellisen seuran klubi, „yksinkertaisesti sanoen pelihuone” (s. 69); „klubin velkakirjojen mukaan „Novoje Vremjan” työntekijät olivat velkaa tuhansia ruplia. Ne yksinkertaisesti pyyhittiin pois tileiltä”.

Pörssiveijari Manus, joka on rikastunut pörssissä, kahminut „useita miljoonia” omaisuutta (120), käy yhdessä herrojen Menshikovien y.m. kanssa „Novoje Vremjassa” kampanjaa ministeri Kokovtsevin erottamiseksi. Jätämme lukijain arvailtavaksi, kuinka monta kymmentä tuhatta kukin näistä „hokkimiehistä” on saanut ja kuinka paljon on jäänyt saamatta.

Miljoonien viuhketta. „Novoje Vremjalla” on viiden miljoonan bilanssi, josta noin kolme miljoonaa — kuviteltua. Tois- ja kolmasarvoisten työntekijäin palkkoihin ja kirjoitus-palkkioihin — 2—3 tuhatta ruplaa *kuukaudessa*. Sen sijaan satoja tuhansia ja miljoonia heitetään tuuleen. Pankkilainat tekevät satoja tuhansia. Yleinen lahjottavuus. Kaikenlajista prostituutiota, laitonta ja laillista, avioliiton siunaamaa. Pietarin parhaat ja ylhäisimmät seurapiirit. Miljonäärejä, ministereitä, pörssimiehiä, ylhäisiä ulkomaalaisia. Peli-huoneita. Kaikenlaista kiristystä. „Ei mitään poliittisia vakaumuksia” (s. 36). Kateutta ja kamppausta. Amfiteatrov ja Snessarev haastavat kaksintaisteluun insinöörin, joka loukkasi „Novoje Vremjan” toimitusta, kun toimitus oli parjannut ylioppilaita. A. S. Suvorin, joka „pitää kovin” Amfiteatrovista, mutta „ei voi luopua nautinnosta aiheuttaa tälle ikävyyttä”: hän päästää lehteen Bureninin pakinan, joka sisältää „ruokottoman” hyökkäyksen näyttelijätär Raiskajaa, Amfiteatrovin vaimoa vastaan. Burenin lyö laudalta Amfiteatrovin. Suvorinin pojat ottavat velaksi satoja tuhansia ruplia.

„Novoje Vremjan” tappio vuonna 1905 teki 150.000 ruplaa.

Vuoden 1905 pelästyttäminä Moskovan tehtailijat ja kauppiaat myönsivät 100.000 ruplaa työläisille julkaistavaa isänmaallishenkistä lehteä varten. „Novoje Vremja” otti heidän pyynnöstään tehtäväkseen järjestää asian.

Lehti „elää kituutti” kaksi vuotta ja lakkasi ilmestymästä. Moskovalaiset menettivät 100.000 rpl., novojevremjalaiset 150.000 rpl. (61).

Varkaita, haureellisia miehiä, lahjottavia kirjailijoita, lahjottavia sanomalehtiä. Tällaista on „suurlehdistömme”. Tällaista on „ylhäisten” piirien kermakerros. „Kaikki” tuntevat nämä ihmiset, heillä on „kaikkialla” tuttavuuksia... Maaorjuuttajien hävytön julkeus, joka kietoutuu pimeässä yhteen porvariston hävyttömän lahjottavuuden kanssa — sellainen on „pyhä Venäjä”.

„Putj Pravdy” № 41.
maaliskuun 20 pnä 1914

Julkaistaan „Putj Pravdy” lehdessä
tekstin mukaan